

Efesolaiskirje 1:4
"ennen maailman perustamista"
"pro katabolēs kosmoy"

Marraskuussa 2016
Heikki Pekkarinen

Index

Johdanto	2
”ennen maailman perustamista” – ”pro katabolēs kosmoy”	3
Perustus – themelios	4
Katabolē?	6

Efesolaiskirje 1:4

”ennen maailman perustamista”

”*pro katabolēs kosmoy*”

Johdanto

On kaksi asiaa, jotka jarruttavat ihmisten uskomista länsimaissa. Evoluutioteoria ja predestinaatio-oppi. Me keskitymme tässä jälkimmäiseen. Seuraava on lainaus Wikipediasta:

Predestinaatio eli **ennaltamäärääminen** on uskomus, jonka mukaan **jumalat** tai muut voimat määräävät ihmisen kohtalon. **Kristillisessä teologiassa** ennaltamääräämisopin kehitti **Augustinus**. Hänen mukaansa **kristinuskon Jumala** valitsee toiset **ihmiset pelastukseen** ja jättää toiset kadotukseen. Augustinuksen lisäksi kristinuskon historian merkkihenkilöistä predestinaatio-oppia on paljon puolustanut ainakin **John Calvin**, ja nykyäänkin predestinaatio-oppia esiintyy varsinkin **kalvinismissa**, mutta kalvinistit keskenäänkin kiistelevät siitä. **Luterilainen kirkko** ei ole omaksunut Augustinuksen niin kutsuttua kaksinkertaista predestinaatio-oppia (jonka mukaan Jumala on edeltä käsin määrännyt osan ihmisistä pelastukseen ja osan kadotukseen).

Sen sijaan **luterilaisen kirkon** oppiin kuuluu ennaltamääräys kuten se esitetään **Yksimielisyyden ohjeessa**, joka luterilaisen kirkon mukaan lukeutuu luterilaisiin **tunnustuskirjoihin**. Se määrää predestinaatiosta seuraavaa:

- Predestinaatio tarkoittaa Jumalan tekemää iankaikkista valintaa.
- Siitä erillinen asia on *praescientia*, eli se että Jumala tietää kaiken ennen kuin se tapahtuu.
- Kristus on ”elämän kirja”, johon kaikkien niiden nimet on kirjoitettu, joiden on määrä tulla iankaikkisesti autuaiksi. ”Jumala on ennen maailman perustamista hänessä – Kristuksessa – valinnut meidät.” (Ef. 1:4) (*Wikipedia*)

Seuraavassa on lainaus Martti Lutherin Valituista Teoksista:

Ennaltamääräystä koskeva kiusaus

Terveelliselle ihmisjärjelle ja luonnolliselle ymmärrykselle on kaikkein suurimmaksi pahenukseksi, että Jumala omasta tahdostaan suorastaan jättää ihmisen pulaan, paaduttaa, syöksee kadotukseen, aivan niin kuin hänelle olisivat iloksi niin suuret synnit ja noiden kurjien iankaikkinen kidutus – sama Jumala, jonka suurta laupeutta ja hyvyyttä jne. (kuitenkin kaikkialla) julistetaan. Väärältä, julmalta, sietämättömältä tuntuu ajatella Jumalasta sellaista, ja tähän ovat perin monet etevät miehet pahentuneet aikojen vieressä.

Ja kukapa ei pahentuisi siihen? Olenhan itsekkin – enkä vain yhden kerran – pahentunut siihen aina epätoivon syvyydenkuiluja myöten, niin että toivoin, ettei minua olisi ikinä luotukaan ihmiseksi. Näin oli, ennen kuin koin, kuinka terveellinen tämä epätoivo on ja kuinka lähellä armoa.

Jumalan vihaaminen

Unohtan kaikki, mitä Kristus on ja Jumala on, kun joudun näitä asioita (edeltämääräämistä) ajattelemaan ja päädyn siihen, että Jumala on ilkimys... Predestinaatiota miettiessämme unohtuu Jumala; *laudate* (kiittäkää!) vaikenee ja *blasphemate* (herjatkaa!) alkaa.

Jumalan hylkääminä olemisen helvetti

Tunnen ihmisen, joka vakuuttaa kärsineensä tällaisia tuskia, tosin vain lyhyen hetken, mutta niin voimakkaina, niin helvetillisinä, ettei sitä voi kieli kertoa, ei kynä kuvata, ei kukaan uskoa, joka ei ole kokenut. Vielä puolituntinen, niin, jopa vain kymmenesosa lisää – se ihminen olisi tuhon oma ja hänen luunsa tuhkana, kenen se olisi kestettävä! Silloin näyttäytyy Jumala hirvittävän vihaisena ja hänen mukanaan koko luomakunta. Ei pakopaikkaa, ei lohdutusta, ei sisältä- eikä ulkoapäin: kaikki syyttää. Silloin ihminen ulvahtaa: ”Minä olen sysätty pois sinun silmiesi edestä” (Ps.31,23). Silloin hän ei tohdi enää sanoa: ”Herra, älä rankaise minua vihassasi” (Ps. 6,2). Sellaisina hetkinä sielu ei voi – kuinka hirveää! – enää uskoa, että se ikinä pelastuu: se tuntee vain yhden asian: vielä ei ahdistus ole päässyt päähänsä. Sillä se on iäinen, eikä sielu voi pitää sitä pelkkänä ajallisena tuskana. Silloin ei ole muuta neuvoa kuin sula avunhuuto, kauhistava huokaus, joka ei tiedä mistä saisi avun. Silloin on sielu (ristiinnaulitun) Kristuksen kanssa pingotettuna niin kireälle, että kaikki luut voi lukea. Ei niin soppea, joka ei olisi täpösen täynnä kuolettavaa katkeruutta, kauhua, ahdistusta, murhetta – ja tämä kaikki näyttää kestävän halki iäisyyden. (*Martti Luther: Valitut Teokset III s.14 ja 15, Werner Söderström Osakeyhtiö, Porvoo – Helsinki – Juva 1983*)

Jos siis ajattelemme, että Jumala tietien tahtoen jo ennen maailman perustamista on valinnut kaikki ja määrännyt kaiken oman tahtonsa mielisuosion mukaan, joudumme itse kukin samoihin pohdintoihin kuin Luther. Nämä ajatukset johdetaan Efesolaiskirjeen 1:4 jakeesta. Niinpä meidän on selvitettävä, mistä siinä kerrotaan.

”ennen maailman perustamista” – ”*pro katabolēs kosmoy*”

Ef. 1:4

niinkuin hän **ennen maailman perustamista** oli hänessä valinnut meidät olemaan pyhät ja nuhteettomat hänen edessään, rakkaudessa,

Ennen maailman perustamista – *pro katabolēs kosmoy*

maailma – kosmos [N2577/S2889; N=Novum, S=Strong] tarkoitti alun perin järjestystä ja se on käännetty muuten sanalla "maailma" paitsi I Piet. 3:3 sanalla "kaunistus". Kosmetiikka tulee tästä sanasta.

Uudessa Testamentissa (UT) se tarkoittaa siis järjestettyä maailmaa tai maailman järjestystä sekä hyvin usein ihmiskuntaa varsinkin syntiinlankeemuksen jälkeisessä Jumalasta eroon joutuneessa tilassaan. Pitäkää tämä mielessänne! (Ks. Johannes 3:16!)

perustaminen – katabolē N2307/S2602 – Nyt me selvitämme, mitä tämä tarkoittaa.

Tämä on substantiivi ja sitä on käytetty UT:ssa yhteensä 11 kertaa. Samasta sanan vartalosta löytyy myös verbi, joka on **kataballō [N2303/S2598]**. Tätä verbiä on käytetty UT:ssa 3 kertaa. Me katsomme ensin nämä kolme paikkaa.

II Kor. 4:8 ja 9

Me olemme kaikin tavoin ahdingossa, mutta emme umpikujassa, neuvottomat, mutta emme toivottomat,

9. vainotut, mutta emme hyljätyt, maahan **kukistetut (kataballō)**, mutta emme tuhotut.

Ilm.k. 12:10

Ja minä kuulin suuren äänen taivaassa sanovan: "Nyt on tullut pelastus ja voima ja meidän Jumalamme valtakunta ja hänen Voideltunsa valta, sillä meidän veljiemme syyttäjä, joka yöt ja päivät syytti heitä meidän Jumalamme edessä, **on heitetty ulos (kataballō)**."

Hebr. 6:1

Jättäkäämme sentähden Kristuksen opin alkeet ja pyrkikäämme täydellisyyteen, ryhtymättä taas uudestaan **laskemaan (kataballō) perustusta**: parannusta kuolleista töistä ja uskoa Jumalaan,

Perustus – themelios

Hebr. 6:1

Jättäkäämme sentähden Kristuksen opin alkeet ja pyrkikäämme täydellisyyteen, ryhtymättä taas uudestaan **laskemaan (kataballō) perustusta**: parannusta kuolleista töistä ja uskoa Jumalaan,

Sana **perustusta** on tässä jakeessa **themélios [N2086/S2310]**, jota on käytetty UT:ssa 16 kertaa. Tästä vartalosta löytyy taas verbi, joka on **themelióō [N2087/S2311]** ja se on verbi, joka tarkoittaa perustuksen laskemista siis "laskea tai rakentaa perustus". **Novum** antaa tälle merkitykset: "laskea perustus", "perustaa" ja "lujittaa". Tätä verbiä on käytetty UT:ssa 6 kertaa.

Matteus 7:25

Ja rankkasade lankesi, ja virrat tulvivat, ja tuulet puhalsivat ja syöksyivät sitä huonetta vastaan, mutta se ei sortunut, sillä se oli kalliolle **perustettu (themelióō)**.

I Kor. 3:10-12

Sen Jumalan armon mukaan, joka on minulle annettu, minä olen taitavan rakentajan tavoin **pannut (tithēmi) perustuksen (themeliós)**, ja toinen sille rakentaa, mutta katsokoon kukin, kuinka hän sille rakentaa.

11. Sillä muuta **perustusta (themeliós)** ei kukaan **voi panna (tithēmi)**, kuin mikä pantu on, ja se on Jeesus Kristus.

12. Mutta jos joku rakentaa tälle **perustukselle (themeliós)**, rakensipa kullasta, hopeasta, jalokivistä, puusta, heinistä tai oljista,

Tässä verbi on **tithēmi [N4449/S5087]**, joka tarkoittaa ”panna”, ”asettaa” tai ”määrätä” (**Novum**). Substantiivia **themeliós** on käytetty useamman kerran verbin **tithēmi** kanssa ja muutaman kerran verbin **oikodoméō [N3103/S3618]** kanssa. **Oikodoméō** tarkoittaa ”rakentaa” (**Novum**). Vain yhden ainoan kerran verbinä on ollut **kataballō** Hebr. 6:1 jakeessa. Tästä kääntäjät ovat tehneet kaiketi sen johtopäätöksen, että **katabolē** tarkoittaa perustamista tai perustusta.

Nyt meidän on syytä palata takaisin Hebr. 6:1 jakeeseen:

Hebr. 6:1

Jättäkäämme sentähden Kristuksen opin alkeet ja pyrkikäämme täydellisyyteen, ryhtymättä taas uudestaan **laskemaan (kataballō) perustusta (themeliós)**: parannusta kuolleista töistä ja uskoa Jumalaan,

Sanat ”ryhtymättä taas uudestaan laskemaan perustusta” on käännetty **Novumin** väliriviraamatussa näin: ”ei taas perustusta laskien”. Huomatkaa, että sanalla ”uudestaan” ei ole vastinetta tekstissä. Tämä käänös sisältää olettamuksen, että perustus ehkä tehtäisiin heittelemällä kiviä kuoppaan. Mutta kun panemme siihenkin verbin **kataballō** varsinaisen merkityksen, aukeaa paikka uudella tavalla:

Hebr. 6:1

Jättäkäämme sentähden Kristuksen opin alkeet ja pyrkikäämme täydellisyyteen, **taas** perustusta alas heittäen (*pois heittäen*): parannusta kuolleista töistä ja uskoa Jumalaan,

taas – palin N3304/S3825 – Novumin mukaan tämä on adverbi *taas, jälleen, vielä*. **Thayer** lisää tähän, että alkuperäinen merkitys näyttää olleen *takaisin*.

Kun otamme tämän huomioon jakeen **1** voisi kääntää näin:

Jättäkäämme sen tähden Kristuksen opin alkeet ja pyrkikäämme täydellisyyteen, alas heittämättä (*pois heittämättä*) takaisin perustusta: parannusta kuolleista töistä ja uskoa Jumalaan,

Tässä on nyt kaikki paikat, missä substantiivi **themeliós** esiintyy: Luuk. 6:48, 6:49, 14:29, Ap.t. 16:26, Room. 15:20, I Kor. 3:10, 11,12, Ef. 2:20, I Tim. 6:19, II Tim. 2:19, Hebr. 6:1, 11:10, Ilm.k. 21:14 ja 21:19(2x). Katsokaa väliriviraamatusta, minkä sanan kanssa se kulloinkin esiintyy!

Sitten tässä on vielä kaikki paikat, missä verbi **themelioō** esiintyy: Matt. 7:25, Luukas 6:48, Ef. 3:18, Kol. 1:23, Hebr. 1:10 ja I Piet. 5:10.

Tämä on se ainoa sana ja sanan vartalo koko Uudessa Testamentissa, jonka voi kääntää sanoilla perustaa, perustus tai perustaminen.

Katabolē?

No mitä sitten substantiivi **katabolē** tarkoittaa?

Vastaus tähän löytyy Hebrealaiskirjeen 11:11 jakeesta:

Hebr. 11:11

Uskon kautta sai Saarakin voimaa suvun **perustamiseen (katabolē)**, vieläpä ylikäisenä, koska hän piti luotettavana sen, joka oli antanut lupauksen.

Asiayhteys jakeesta 8 alkaen jakeeseen 12 asti on Aabraham, joka uskoi. Saaran uskoa ei mainita I Mooseksen kirjassa. Jakeessa 12 sanotaan; ”Sentähden syntyikin yhdestä miehestä, vieläpä kuolettuneesta, niin suuri paljous...”

Tämä jae **11** on kaikissa teksteissä varsin hankala. Vinkin alkuperäiselle ymmärrykselle antaa substantiivi **katabolē**. Siemenen heittäminen lasten siittämisessä on miehen tehtävä. Tämä jae pitäisi siis itse asiassa kääntää näin:

Uskon kautta sai hän (*Aabraham*) voimaa **panna (katabolē)** elävää siementä myös itseensä Saaraan vieläpä yli-ikäisenä, koska hän (*Aabraham*) piti luotettavana hänet (*Jumalan*), joka oli antanut lupauksen.

Kaikki muut sanan **katabolē** esiintymispaikat ovat yhdessä sanan **kosmos** kanssa. Kun palautamme mieleemme sanan **kosmos** merkityksen, kun se edustaa ihmisiä, jotka asuvat maailmassa, ymmärrämme, että sanat **katabolē kosmoy** tarkoittavat *ihmiskunnan siittämistä*. Jos haluaa välttämättä käyttää sanaa perustaminen, voi sanoa *ihmissuvun perustaminen*.

Kreikan kielellä on ilmaisu, jossa käytetään substantiivia **katabolē**. Se tarkoittaa sodan syntyä tai sikiämistä. Suomeksikin puhutaan sodan siemenestä. Seuraava on Kauppalehden otsikko internetissä:

**KRIISEISSÄ ELÄÄ AINA SODAN SIEMEN
(Kauppalehti 3.3.2014 13:57)**

Nyt me katsomme ne 10 jäljelle jäävää paikkaa, missä substantiivi **katabolē** esiintyy.

Matt. 13:34 ja 35

Tämän kaiken Jeesus puhui kansalle vertauksilla, ja ilman vertausta hän ei puhunut heille mitään;

35. että kävisi toteen, mikä on puhuttu profeetan kautta, joka sanoo: "Minä avaan suuni vertauksiin, minä tuon ilmi sen, mikä on ollut salassa **maailman perustamisesta (apo katabolēs kosmoy – ihmiskunnan siittämisestä)** asti".

Matt. 25:34

Silloin Kuningas sanoo oikealla puolellaan oleville: 'Tulkaa, minun Isäni siunatut, ja omistakaa se valtakunta, joka on ollut teille valmistettuna **maailman perustamisesta (apo katabolēs kosmoy – ihmiskunnan siittämisestä)** asti.

Luuk. 11:49-51

Sentähden Jumalan viisaus sanookin: 'Minä lähetän heille profeettoja ja apostoleja, ja muutamat niistä he tappavat ja toisia vainoavat, 50. että tältä sukukunnalta vaadittaisiin kaikkien profeettain veri, mikä on vuodatettu **maailman perustamisesta (apo katabolēs kosmoy – ihmiskunnan siittämisestä)** asti,

51. hamasta Aabelin verestä Sakariaan vereen saakka, hänen, joka surmattiin alttarin ja temppelin välillä'. Niin, minä sanon teille, se pitää tältä sukukunnalta vaadittaman.

Joh. 17:24

Isä, minä tahdon, että missä minä olen, siellä nekin, jotka sinä olet minulle antanut, olisivat minun kanssani, että he näkisivät minun kirkkauteni, jonka sinä olet minulle antanut, koska olet rakastanut minua jo **ennen maailman perustamista (pro katabolēs kosmoy – ennen ihmiskunnan siittämistä)**.

Hebr. 4:3

Sillä me pääsemme lepoon, me, jotka tulimme uskoon, niinkuin hän on sanonut: "Ja niin minä vihassani vannoin: 'He eivät pääse minun lepooni'", vaikka hänen tekonsa olivat valmiina **maailman perustamisesta (apo katabolēs kosmoy – ihmiskunnan siittämisestä)** asti.

Hebr. 9:25 ja 26

Eikä hän mennyt uhratakseen itseänsä monta kertaa, niinkuin ylimmäinen pappi joka vuosi menee kaikkeinpyhimpään, vierasta verta mukanaan, 26. sillä muutoin hänen olisi pitänyt kärsimän monta kertaa **maailman perustamisesta (apo katabolēs kosmoy – ihmiskunnan siittämisestä)** asti; mutta nyt hän on yhden ainoan kerran maailmanaikojen lopulla ilmestynyt, poistaakseen synnin uhraamalla itsensä.

I Piet. 1:18-20

tietäen, ettette ole millään katoavaisella, ette hopealla ettekä kullalla, lunastetut turhasta, isiltä peritystä vaelluksestanne, 19. vaan Kristuksen kalliilla verellä, niinkuin virheettömän ja tahrattoman karitsan, 20. hänen, joka tosin oli edeltätiedetty jo **ennen maailman perustamista (pro katabolēs kosmoy – ennen ihmiskunnan siittämistä)**, mutta vasta viimeisinä aikoina on ilmoitettu teitä varten,

Ilm.k. 13:8

Ja kaikki maan päällä asuvaliset kumartavat sitä, jokainen, jonka nimi ei ole kirjoitettu teurastetun Karitsan elämäkirjaan, hamasta **maailman perustamisesta (apo katabolēs kosmoy – ihmiskunnan siittämisestä)**.

Ilm.k. 17:8

Peto, jonka sinä näit, on ollut, eikä sitä enää ole, mutta se on nouseva syvyydestä ja menevä kadotukseen; ja ne maan päällä asuvaliset, joiden nimet eivät ole kirjoitetut elämän kirjaan, hamasta **maailman perustamisesta (apo katabolēs kosmoy – ihmiskunnan siittämisestä)**, ihmettelevät, kun he näkevät pedon, että se on ollut eikä sitä enää ole, mutta se on tuleva.

Me voimme palata Efesolaiskirjeen 1:4 jakeeseen

Ef. 1:4

niinkuin hän **ennen maailman perustamista (pro katabolēs kosmoy – ennen ihmiskunnan siittämistä)** oli hänessä valinnut meidät olemaan pyhät ja nuhteettomat hänen edessään, rakkaudessa,

Meidän on nyt syytä lukea koko ensimmäinen luku. Jeesuksen Kristuksen nimi on mainittu tässä luvussa suoraan 10 kertaa ja sen lisäksi häneen viitataan useita kertoja pronomineilla tai muilla määreillä. Jakeessa 4 mainitaan meidät kollektiivisesti ryhmänä ihmisiä. Ketään ei mainita nimeltä. Jumalan valinta koskee siis kaikkia niitä ihmisiä, jotka uskovat Jeesukseen Kristukseen, Jumalan Poikaan. Kun he uskovat, tulevat he Herransa Jeesuksen kaltaisiksi, Jumalan lapsiksi ja pelastuvat.

1. luku

1. Paavali, Jeesuksen Kristuksen (*lähettäjä*) apostoli, Jumalan kiihkeästä halusta Efesosossa oleville pyhille ja Kristuksessa Jeesuksessa uskoville.
2. Rauha teille ja armo Jumalalta, meidän Isältämme, ja Herralta Jeesukselta Kristukselta.
3. Ylistetty (*siunattu*) olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä, joka on siunannut meitä taivaallisissa kaikella hengellisellä siunauksella Kristuksessa,
4. niin kuin hän valitsi meidät hänessä (*Kristuksessa*) ennen ihmiskunnan siittämistä (*ihmissuvun perustamista*) olemaan pyhät ja nuhteettomat hänen edessään rakkaudessa,
5. edeltäpäin määräten (*prooridzō – N3767/S4309*) meidät asetettavaksi lapsen asemaan hänelle itselleen, Jeesuksen Kristuksen kautta, hänen oman kiihkeän halunsa *tyytyväisyyttä tuottavan* vapaan hyvän tahtonsa tarkoituksen mukaan,
6. sen armonsa kirkkauden kiitokseksi (*jotta me uskovat eläisimme Jumalan kiitokseksi tämän armon loistavan suurenmoisen upeuden tähden*), minkä (*armon*) hän on lahjoittanut meille siinä rakastetussa (*Jeesuksessa Kristuksessa*),
7. jossa me omistamme lunastuksen (*meidät on ostettu vapaiksi hintana itse Kristus Jeesus*) hänen verensä kautta (*veri edustaa ristiä, joka edustaa hänen kuolemaansa*), rikkomusten anteeksisaamisen, hänen armonsa rikkauden mukaan.
8. Tämän armon hän on tehnyt meitä kohtaan ylen runsaaksi antamalla meille kaikkea viisautta ja ymmärrystä.
9. Ja hän teki meille tietäväksi kiihkeän halunsa salaisuuden, sen *tyytyväisyyttä tuottavan* vapaan hyvän tahtonsa tarkoituksen mukaan, minkä hän on päättänyt itsessään
10. aikojen täyttymisen hallintokautta koskien, aikomuksenaan koota yhteen Kristuksessa kaikki, mikä on sekä taivaissa että maan päällä.

11. Hänessä (*Kristuksessa*) meidät on myös kutsuttu (*valittu*) edeltä määrättyinä (*prooridzō – N3767/S4309*) hänen (*Jumalan*) tarkoituksensa mukaan, hänen, joka vaikuttaa kaikki (*antaa voimaa kaikelle*) oman kiihkeän halunsa päätöksen mukaan,
12. että me olisimme hänen kirkkautensa kiitokseksi (*että me uskovat eläisimme Jumalan kiitokseksi hänen loistavan suurenmoisen upeutensa tähden*), me (*alun perin uskonnoltamme juutalaiset*), jotka jo edeltä olimme panneet toivomme Kristukseen.
13. jossa teidätkin (*alun perin pakanat tai uskonnoltanne ei juutalaiset*) - kuultuanne totuuden sanan, pelastuksenne evankeliumin, johon (*Kristukseen*) myös uskottuanne, - on sinetöity luvulla pyhällä hengellä,
14. joka on meidän (*sekä alun perin uskonnoltamme juutalaisten, että ei juutalaisten*) perintömme vakuutena, hänen omaisuutensa lunastamiseksi, hänen kirkkautensa kiitokseksi (*jotta me uskovat eläisimme Jumalan kiitokseksi hänen loistavan suurenmoisen upeutensa tähden*).
15. Sen tähden, kun kuulin siitä uskosta, joka teillä on Herrassa Jeesuksessa, ja teidän rakkaudestanne kaikkia pyhiä kohtaan,
16. en minäkään lakkaa kiittämästä teidän tähtenne, kun muistelen teitä rukouksissani,
17. rukoillen, että meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala, kirkkauden Isä, antaisi teille hengellistä viisautta ja ilmestystietoa hänen tuntemisessaan
18. ja valaisisi teidän ymmärryksenne silmät, että näkisitte, mikä on hänen kutsumisensa toivo ja mikä *on* hänen perintönsä kirkkauden (*loistavan suurenmoisen upeuden*) rikkaus pyhissä
19. ja mikä *on* hänen (*potentiaalisen*) voimansa ylenpalttinen suuruus meitä uskovia kohtaan sen hänen (*totaalisen*) voimansa väkevyyden (*selvästi havaittavan*) vaikutuksen mukaan,
20. jonka hän vaikutti Kristuksessa, kun hän herätti hänet kuolleista ja asetti hänet oikealle puolellensa taivaallisissa,
21. korkeammalle kaikkea hallitusta ja valtaa ja (*potentiaalista*) voimaa ja herrautta ja jokaista nimeä, mikä mainitaan, ei ainoastaan tässä maailmanajassa, vaan myös tulevassa.
22. Ja kaikki hän on asettanut hänen jalkainsa alle ja antanut hänet pääksi koko seurakunnalle,
23. joka on hänen ruumiinsa, hänen täyteytensä, joka kaikki kaikissa täyttää

Tarkastellaan tässä vielä I Mooseksen kirjan alkulukuja.

Muutamia sanoja

proginōskō – N3725/S4267 – Tämä on verbi ja se tarkoittaa *tietää tai tuntee ennalta* (*Novum*). Tätä on käytetty seuraavissa paikoissa: Apt. 26:5, Room. 8:29, 11:2, I Piet. 1:20 ja II Piet. 3:17.

prognōsis – N3726/S4268 – Tämä on vastaava substantiivi ja se tarkoittaa *ennalta tietäminen* (*Novum*). Tätä on käytetty seuraavissa paikoissa: Apt. 2.23 ja I Piet 1:2.

Apt. 2:23

hänet, joka teille luovutettiin, Jumalan **ennaltamäärätyn** päätöksen ja **edeltätietämyksen** mukaan, te laista tietämättömien miesten käten kautta naulitsitte ristille ja tapoitte.

ennaltamäärätyn – *horidzō* – N3207/S3724 – Tämä on verbi, joka tarkoittaa *'rajoittaa', määrätä, päättää; osoittaa joku joksikin* (*Novum*). Sana *ennalta-* on siis lisätty. Sillä ei ole vastinetta tekstissä.

prooridzō – N3767/S4309 – Tämä on verbi, joka tarkoittaa *määrätä ennalta* (*Novum*). Tätä on käytetty seuraavissa paikoissa: Apt. 4:28, Room. 8:29, 8:30, I Kor. 2:7, Ef. 1:5 ja 1:11.

Lopuksi Matteus 22:14.